

ANEXA

TEMATICA GENERALĂ

Olimpiada la științele socio-umane, la toate etapele se desfășoară pe baza unor **teme generale**.

Pentru disciplinele de la nivelul ciclului liceal, respectiv logică, argumentare și comunicare, psihologie, sociologie, economie, filosofie sunt precizate și conținuturi care au menirea de a orienta elevii în pregătirea lor în raport cu tema generală a fiecărei discipline de la nivelul ciclului liceal.

Conținuturile orientative marcate cu (*) sunt valabile pentru faza județeană/municipiului București. Pentru etapa națională, pe lângă aceste conținuturi se adaugă și restul conținuturilor orientative (nemarcate cu *).

• Educație și cultură civică -Tema-Demnitatea persoanei în societatea democratică

• Logică, argumentare și comunicare-Tema-Analiza logică și evaluarea argumentelor

Conținuturi orientative

Societate, comunicare și argumentare*

Argumentarea și structura argumentării; analiza logică a argumentelor*

Termeni:*

-caracterizare generala (definire, tipuri de termeni)*

-raporturi între termeni*

Propoziții: *

-caracterizare generala (definire, structura)*

-tipuri de propoziții categorice*

-raporturi între propoziții categorice.*

-propoziții compuse

Raționamente:*

-caracterizare generala (definire, structura)*

-tipuri de raționamente*

Definirea și clasificarea:*

-caracterizare generală*

-corectitudinea în definire și clasificare*

-tipuri de definiții*

-forme de clasificare*

Tipuri de argumentare*

Deductivă:*

-argumente/raționamente imediate cu propoziții categorice (conversiunea și obversiunea)*

- silogismul* (caracterizare generala, figuri si moduri silogistice, legile generale ale silogismului, verificarea validității prin metoda diagramelor Venn, forme speciale de argumentare silogistica)*
- argumente/raționamente cu propoziții compuse
- demonstrația

Nedeductiva:

- inducția completa
- inducția incompleta
- analogia

Societate, comunicare și argumentare corectă

Evaluarea argumentelor (validitatea argumentelor); erori de argumentare
Argumente și contraargumente în conversație, dezbatere, discurs public, eseu si in mass-media

• Psihologie-Tema-Conduita psiho-socială din perspectiva interacțiunii proceselor psihice **Conținuturi orientative**

Procesele psihice și rolul lor în evoluția personalității: *

- Psihicul și caracteristicile acestuia*
- Ipostazele psihicului (inconștient, subconștient, conștient) și relațiile dintre ele*
- Procese cognitive senzoriale (senzațiile, percepțiile, reprezentarea) *

- Procese cognitive superioare: *
 - *Gândirea* *
 - *Memoria* *
 - *Imaginația**

- Limbajul*

- Procese reglatorii: *
 - *Motivația* *
 - *Voința* *
 - *Afectivitatea* *
 - *Atenția**

Structura și dezvoltarea personalității*

- Caracterizarea generală a personalității*
- Individ –persoană-personalitate*
- Temperamentul*
- Aptitudinile*
- Inteligența ca aptitudine generală*

- Caracterul*
- Creativitatea*
- Etape ale dezvoltării personalității (copilăria, adolescența, maturitatea, bătrânețea)

Conduita psihosocială

- Imaginea de sine și percepția socială a imaginii de sine
- Relațiile interpersonale și rolul lor în formarea și dezvoltarea personalității
- Comportamente pro și antisociale

• Sociologie-Tema-Individ și societate **Conținuturi orientative**

Perspectiva sociologică asupra societății. Metodologia cercetării sociologice*

- Specificul cunoașterii sociologice. Metode, tehnici, procedee, instrumente ale investigației sociologice*
- Etapele investigației sociologice*

Societatea și viața socială

Structura socială*

- Status și rol*
- Relații sociale*
- Grupuri sociale; grupuri mici*
- Stratificarea socială (stratificarea în societățile tradiționale, industriale și postindustriale) *

Instituții și organizații sociale*

- Familia, școala, biserica, statul, partidele politice, ONG-urile*

Socializarea*

- Rolul socializării*
- Stadiile socializării (primară, secundară, resocializarea) *
- Agenți de socializare (familia, școala, grupul, mass-media) *

Probleme sociale (discriminarea, infraționalitatea, conflictele sociale, corupția, sărăcia)

• **Economie-Tema-Consumatorul, producătorul și piața**

Conținuturi orientative

Consumatorul și comportamentul său rațional*

- Nevoi și resurse*
- Cererea*
- Consumatorul și comportamentul său (costul de oportunitate, utilitatea economică) *

Producătorul/întreprinzătorul și comportamentul său rațional*

- Proprietatea și libera inițiativă*
- Oferta*
- Factorii de producție și combinarea acestora*
- Costuri, productivitate, profit, eficiență economică*

Piața –întâlnire a agenților economici*

- Relația cerere-ofertă-preț în economia de piață*
- Mecanismul concurențial*
- Forme ale pieței*
 - *Piața monetară**
 - *Piața capitalurilor**
 - *Piața muncii**
 - *Piața valutară**
 - *Piața mondială**
- Echilibre și dezechilibre economice
- Creștere și dezvoltare economică
- Fluctuații ale activității economice
- Rolul statului în economia de piață

Economia deschisă

- Uniunea Europeană – mecanisme de integrare economică

• **Filosofie-Tema-Pluralism valoric în construcția umanului**

Conținuturi orientative

Omul *

- Problematika naturii umane *
- Sensul vieții*
- Omul – ființă culturală*

Morala *

- Bine și rău;
- Teorii morale*

- Probleme de etică aplicată*

Politica *

- Libertate și responsabilitate*
- Egalitate și dreptate*
- Putere și legitimitate*
- Teorii politice moderne și contemporane*
- Idealul democratic. Drepturile omului *

Cunoașterea

- Problema întemeierii cunoașterii
- Forme de cunoaștere și tipuri de adevăr
- Adevăr și eroare
- Limbaj și cunoaștere

Filosofia

- Filosofie și viață

Notă: Pentru toate disciplinele, conținuturile orientative sunt în acord cu conținuturile programelor școlare în vigoare.

3. Itemi orientativi pentru realizarea subiectelor

-Educație civică (ciclul primar, clasele a III-a și a IV-a)

Elaborarea unei lucrări scrise și a unui afiș (desen, pictură, colaj) care vizează problematica drepturilor copilului. *Coala utilizată pentru afiș va fi numai de format A4-bloc mic de desen.*

-Cultură civică (ciclul gimnazial, clasele a VII-a și a VIII-a)

Elaborarea unui proiect pentru soluționarea unei probleme concrete a școlii, prin identificarea cauzelor, drepturilor încălcate prin nerezolvarea ei, soluții posibile de rezolvare a problemei și analiza lor comparativă, opțiunea motivată a grupului în favoarea unei soluții, realizarea unui plan de acțiune care să includă etape, acțiuni, factori implicați.

-Logică, argumentare și comunicare (ciclul liceal)

- Identificarea și analizarea argumentelor dintr-un text.
- Identificarea și analizarea erorilor în argumentare, definiție, clasificare
- Construirea unor argumente valide
- Construirea unor contraargumente la argumente date
- Probarea validității unor raționamente

-Psihologie (ciclul liceal)

- Identificarea și analizarea într-un text dat a unor noțiuni, fapte, procese psihice și a relațiilor dintre ele
- Analizarea corelațiilor între două sau mai multe procese psihice și a rolului lor în construcția personalității

- Analiza psihologică a profilului, conduitei unei persoane, prezentate într-un text

-Sociologie (ciclul liceal)

- Analiza unui text, identificarea conceptelor sociologice și a relațiilor dintre ele
- Caracterizarea individului în multiplele lui ipostaze privind apartenența la grupuri sociale
- Analizarea unor procese și probleme sociale
- Interpretarea rezultatelor unei investigații sociologice

-Economie (ciclul liceal)

- Analiza unor probleme/procese economice, plecând de la un text dat
- Analiza corelațiilor între două sau mai multe fenomene economice într-o situație economică dată
- Probleme cu sau fără interpretarea rezultatului
- Interpretarea unui grafic sau a unui tablou statistic

-Filosofie

- Elaborarea unui eseu pe baza unor citate date
- Analiza unui text filosofic
- Compararea a cel puțin două poziții filosofice asupra unei probleme filosofice

Notă: La diferitele etape ale olimpiadei nu este obligatoriu ca toate variantele de itemi prezentate pentru o disciplină să se regăsească în structura subiectelor realizate.